

Vier kerken

Vier kerkdorpen heeft de gemeente Wouw en evenzoveel kerktorens zullen we in het landschap tellen. Heel kort iets over de vier kerken in de gemeente Wouw. We doen dat in de volgorde Lambertuskerk (Wouw), Gertrudiskerk (Heerle), Gertrudiskerk (Wouwse Plantage) en Theresiakerk (Moerstraten), zonder daar iets mee te willen zeggen over de belangrijkheid of de grootte van het gebouw.

WOUW.

De eerste stenen kerk waarover gegevens bekend zijn, werd omstreeks 1270 gebouwd. Het bouwwerk was ongeveer 60 meter lang en 20 meter breed en bij de restauratie van de kerk in 1945 heeft men de fundamenteën van deze eerste stenen kerk teruggevonden. In de vijftiende eeuw begon de vergroting van de kerk. Aan de reeds eerder gebouwde grote toren werd een nieuw koor gebouwd. Omdat de kerk nu een lengte van 80 meter zou krijgen, moest de weg wijken.

Aan het nieuwe koor werden de kruiskoren gebouwd die van noord naar zuid een diepte hebben van 40 meter. In de 16e eeuw kwam het nieuwe schip gereed, dat nu drie beuken telde.

De glorie van deze kerk duurde niet lang, want in de 80-jarige oorlog brandde het grootste deel van het dorp af en de kerk onderging eenzelfde lot in 1581. Alleen de muren bleven overeind. Het herstel ging uiterst langzaam, zeker toen de kerk in handen van de hervormden kwam, een handjevol binnen het dorp Wouw.

Toen in 1801 de kerk teruggegeven werd aan de katholieken, ging de restauratie een stuk vlugger. In 1824 werd het schip, dat vanaf 1581 open had gelegen, weer dichtgemaakt

in een zgn. "Waterstaatsstijl" met een plafond van riet en gips.

In 1937 werd begonnen met de algehele restauratie door pastoor Th. Wolters. In oktober 1944 werd die gehele restauratie teniet gedaan door de Duitsers die eerst de toren opbliezen en vervolgens de kerk in brand staken. Daarbij ging eveneens het koorgestoelte verloren. In de periode tussen 1945 en 1951 werd onder de bezielende leiding van pastoor Wolters de kerk opnieuw opgebouwd. Het gebouw dat nu het dorp domineert mag gerust het geesteskind van pastoor Wolters worden genoemd.

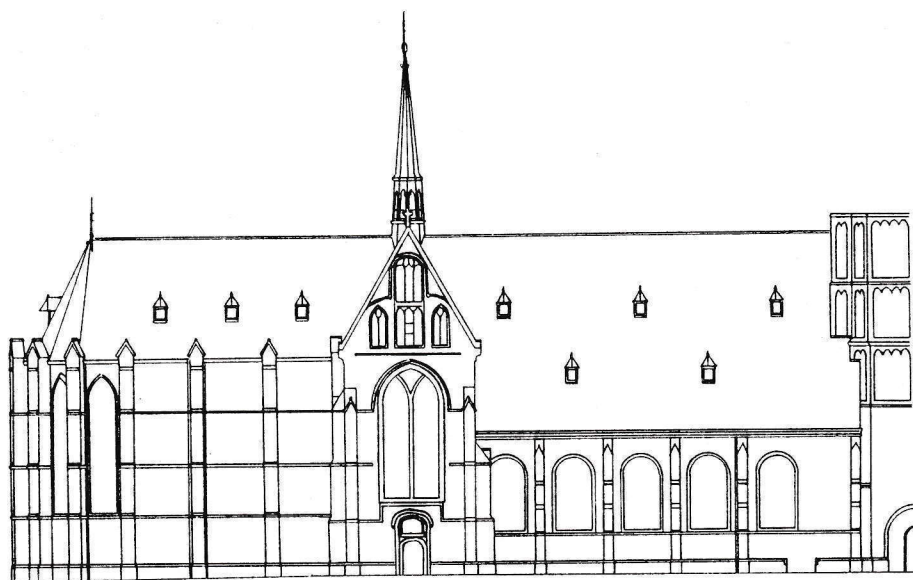
HEERLE.

In 1307 wordt melding gemaakt van een doopkapel in Heerle. Noch in die tijd, noch later zijn er duidelijke beschrijvingen van dit eerste bouwwerk. Ook in Heerle ging het kerkgebouw in 1648 naar een handvol hervormden die het natuurlijk niet best onderhielden. Als het in 1800 terug bij de katholieken komt, moet er veel onderhoud gedaan worden. Toen in 1833 Heerle weer een zelfstandige parochie werd, begon de gemeenschap meer te werken aan de kerk. Petrus Potters was de pastoor die in 1861 een nieuwe kerk liet bouwen op de plaats waar het oude gotische kerkje stond. Op 14 juli 1862 werd dit gebouw door bisschop J. van Genk uit Breda geconsacreerd.

In 1923 was de parochie zodanig gegroeid dat de kerk vergroot moest worden. Daarvoor werd Don Bellot gevraagd als architect. Bellot bedacht een even ingenieuze als simpele oplossing. Hij bouwde dwars over de bestaande kerk een nieuw schip, waardoor het bestaande schip dwarsbeuk werd. In 1924 kon de kerk opnieuw ingewijd worden. Vanaf die tijd is er regelmatig in en aan de kerk gebouwd tot in deze tijd waarin druk gerestaureerd wordt om de kerk weer enige tijd mee te laten gaan.

WOUWSE PLANTAGE.

De parochie Wouwse Plantage dateert officieel van 1876, maar daar ging heel wat aan vooraf. En toen pastoor Th. Ketelaars in 1876 werd geïnstalleerd, was er meteen al een



De noordgevel van de Lambertuskerk naar de toestand van ongeveer 1898. Als basis diende een tekening van A. van Woerkom uit 1946. Tek. H.Bos. De tekening is overgenomen uit het boek "Woide...die Wouda".

kerk. Op dat moment stond die al vijf jaar leeg, want baron De Caters had die eigenlijk 'illegaal' gebouwd.

Het gebouw ging 15 jaar mee als gebedsruimte, maar in 1891 werd het afgebroken en op dezelfde plaats werd een nieuwe kerk gebouwd, die op 9 november werd ingewijd.

In 1925 werd de kerk vergroot. Er kwamen een nieuw priesterkoor, twee zijbeuken en een nieuwe sacristie. Bij de bevrijding werd de toren opgeblazen en de rest van de kerk liep fikse schade op. In 1950 kon uiteindelijk de 'nieuwe' kerk in gebruik genomen worden.

MOERSTRATEN.

Moerstraten is niet alleen het kleinste dorp, maar ook het laatste van de gemeente Wouw dat een eigen parochie werd. Dat gebeurde pas in 1925. Het initiatief werd genomen door vier dorpsbewoners: A.Elst, Adr.van Akkeren, C.Beyaarts en Jac.Gommeren.

Op 27 november van dat jaar werd pastoor Chr.van den Brûle tot bouwpastoor benoemd. De bouw ging bijzonder voorspoedig want op 5 januari 1927 was het zover dat de nieuwe pastoor officieel zijn intrede kon doen in de parochie en twee weken later kon de kerk worden ingewijd.

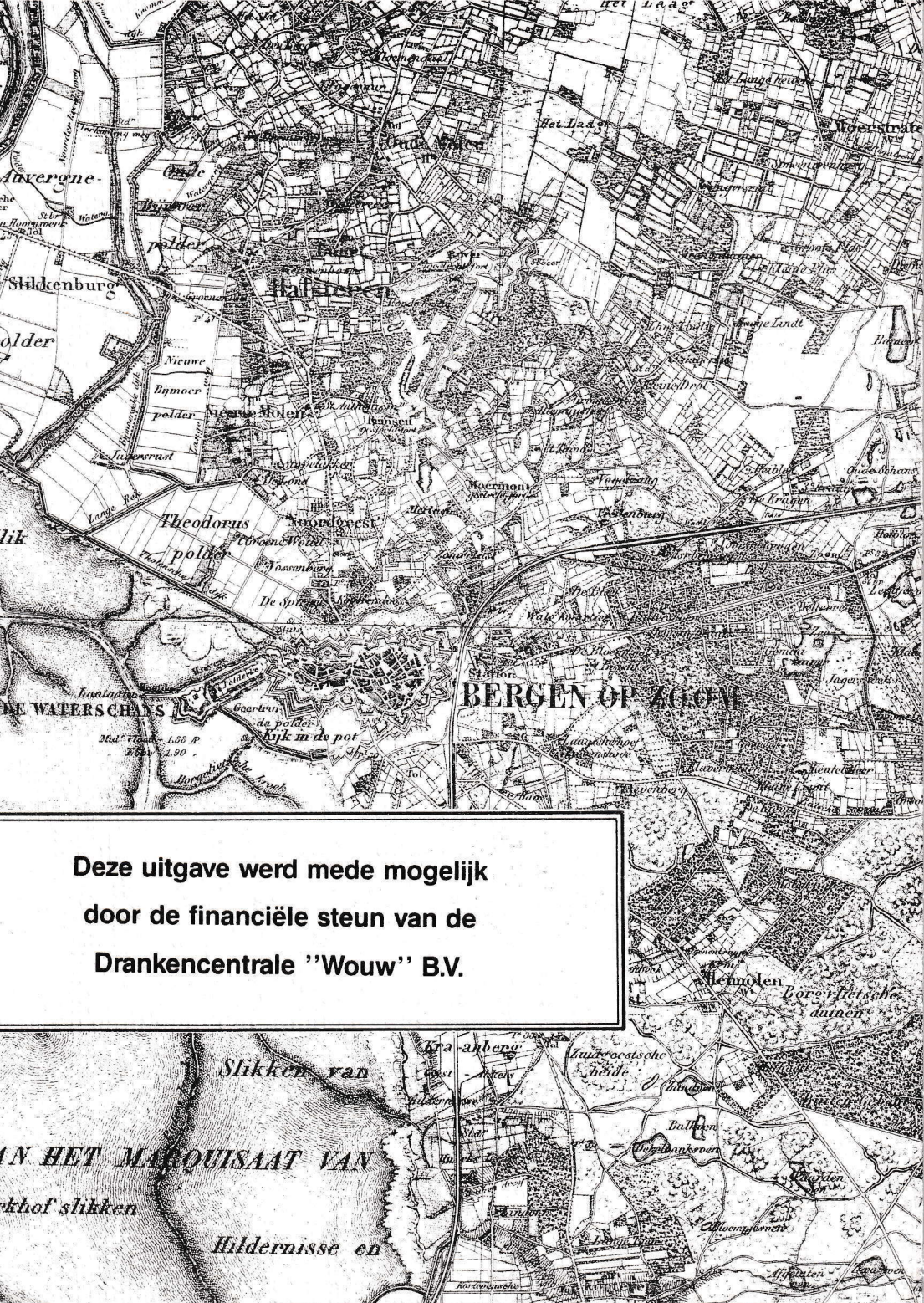
Ook aan deze kerk ging de oorlog niet ongemerkt voorbij. Hij kreeg talloze voltreffers. Het schip was onbruikbaar geworden en het priesterkoor was geheel vernield. Het duurde echter tot 1949 voor het kerkbestuur toestemming kreeg om alles te herstellen. Het schip werd echter in 1945 al provisorisch bruikbaar gemaakt. Mede dankzij de gaven van de parochianen kon de kerk toch hersteld worden en in 1977 kon een groots gouden feest gevierd worden.

Wouw, 8 september 1990.

René Hermans.

AANTEKENING.

Voor een uitgebreid literatuuroverzicht over de vier parochiekerken verwijzen we naar de lijst achter in dit boekwerkje.



Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankencentrale "Wouw" B.V.